

ÖVERTORNEÅ
KOMMUN

Renhållningsordning:

RENHÅLLNINGSFÖRESKRIFTER

Övertorneå kommun

Gällande from 2025-01-01

Innehåll

Inledning	3
Bemyndigande	3
Kommunalt ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	3
Tillämpningsområde	4
Allmänna bestämmelser	5
Definitioner	5
Abonnentens skyldighet	7
Vem får transportera?.....	8
Avfallsutrymme, behållare, hämtning, hämtningsväg med mera.....	8
Fyllnadsgrad, vikt på behållare, sortering med mera	9
Äganderätt till behållare med mera.....	10
Paketering och hantering av avfall	10
Extra tömning.....	11
Föreskriven hantering av avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken.	11
Utsortering av vissa avfallsslag.....	11
f) Återvinningsbara material som omfattas av producentansvar;	12
Hantering av komposterbart avfall.....	13
Hantering av latrin	13
Trädgårdsavfall	13
Avfall från avloppsfraktioner och filter-material från enskilda avloppsanläggningar samt latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar	14
Särskilda bestämmelser för en- och tvåfamiljs-fastigheter	16
Särskilda bestämmelser för fritidshushåll	17
Särskilda bestämmelser för flerfamiljsfastigheter.....	18
Särskilda bestämmelser för verksamheter	18
Undantag från Renhållningsföreskrifternas bestämmelser	20
A. Avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken.....	20
Total befrielse.	20
Hemkompostering.	20
Delat abonnemang.....	20
Uppehåll i tömning.....	20
B. Latrin	21
C. Slam.....	21
D. Fosforfilter	22
Renhållningsavgift.....	23
Ikraftträdande och Uppföljning	24
Bilaga 1	25
Bilaga 2	26

Inledning

- § 1 För kommunens avfallshantering gäller bestämmelserna i Miljöbalken (1998:808) och Avfallsförordningen (2020:614) samt bestämmelserna om avfallshandlingen i andra föreskrifter och författningar. Det innebär att varje kommun ska ha en Renhållningsordning som ska antas av Kommunfullmäktige. Renhållningsordningen innehåller dels föreskrifter om handlingen av avfall, dels en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om förekommande avfall inom kommunen och kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet.
- § 2 Från och med 2025-01-01 gäller de föreskrifter om avfallshantering som finns i denna Renhållningsföreskrift och som beslutats av Kommunfullmäktige.
- § 3 Regler för hur källsorteringen ska gå till för olika typer av abonnenter bestäms av Övertorneå kommun.
- § 4 Komplement till denna Renhållningsföreskrift är "Avfallsplan 2025–2028 för Övertorneå kommun".
- § 5 Ändringar i gällande lagar och andra författningar samt andra myndighetsbeslut som reglerar avfallshandlingen införs i denna Renhållningsföreskrift utan särskilt beslut i Kommunfullmäktige.
- § 6 Övertorneå kommun har tolkningsföreträde avseende Renhållningsordning och Renhållningstaxa.

Bemyndigande

- § 7 Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ Miljöbalken (1998:808) och 9 kap.1-2 §§ Avfallsförordningen (2020:614) meddelar Kommunfullmäktige i Övertorneå dessa föreskrifter för avfallshantering i Övertorneå kommun.

Kommunalt ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

- § 8 Kommunstyrelsen i Övertorneå kommun har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § och 20 a § Miljöbalken, för handlingen av kommunalt avfall.
- § 9 Renhållningen, Övertorneå kommun har som uppdrag att utföra de uppgifter som enligt verksamhetsansvar 15 kap. 20 § och 20 a § Miljöbalken åligger kommunen.
- § 10 Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs i egen regi av Renhållningen, Övertorneå kommun.
- § 11 Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun är tillsynsansvarig nämnd och har ansvar för tillsyn över avfallshandlingen enligt 15 kap. Miljöbalken samt prövar frågor om undantag eller dispens från denna Renhållningsföreskrift enligt §121 – §134.

- § 12 Renhållningen, Övertorneå kommun ansvarar för att informera allmänhet, företag, skolor och bostadsbolag med flera om hantering av avfall samt om hantering av avfall med producentansvar.

Tillämpningsområde

- § 13 Kommunalt avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken, tidigare kallat hushållsavfall, ska samlas in, hanteras och behandlas av Renhållningen, Övertorneå kommun eller av utsedd entreprenör. Producentansvarsavfall från hushåll och de samlokaliserade verksamheter som har valt kommunal insamling av förpackningar ska samlas in av Renhållningen, Övertorneå kommun eller av utsedd entreprenör och överlämnas sedan till Producentansvarsorganisation. Angående producentansvarsavfall i flerfamiljsfastigheter, se § 94 i denna Renhållningsföreskrift.
- § 14 Renhållningsordningen innehåller bestämmelser för hantering av följande avfallstyper inom kommunen:
1. Avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken och därmed jämförligt avfall
 2. Trädgårdsavfall
 3. Avfall från avloppsfraktioner och filter-material från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter (om anläggningen endast används för hushållsspillvatten, eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushålls-spillvatten) samt latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar
 4. Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet

Allmänna bestämmelser

Definitioner

- § 15 Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:
1. Med *avfall* avses varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. (15 kap 1 § Miljöbalken)
 2. Med *kommunalt avfall* avses detsamma som i 15 kap.3§ Miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna.
 3. Med *avfall under kommunalt ansvar* avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § Miljöbalken.
 4. Med *grovavfall* avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl.
 5. Med *trädgårdsavfall* avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten Avfallsförordning (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 6. Med *farligt avfall* avses avfall som i bilaga 3 Avfallsförordningen (2020:614) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*).
 7. Med *konsumentelavfall* avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 8. Med *före detta livsmedel* avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 9. Med *matavfall* avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköls ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (8) ovan.
 10. Med *restavfall* avses sorterat brännbart kärl avfall. Med detta avses avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, returpapper, förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållens kärl avfall.

11. Med *bygg- och rivningsavfall* avses avfall i enlighet med 15 kap. 8 § Miljöbalken från bygg- och rivningsarbeten.
12. Med *bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet* avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten Miljöbalken.
13. Med *fastighetsägare* avses den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap 5 § Fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
14. Med *nyttjanderättshavare* avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
15. Med *permanentboende* avses den som är folkbokförd på fastigheten.
16. Med *fritidsbostad* menas sådan fastighet avsedd för boende som nyttjas uteslutande för fritidsändamål och på vilken fastighetsägaren/hyresgästen inte är folkbokförd.
17. Med *permanentbostad* menas övriga fastigheter avsedda för boende.
18. Med *samfällighetsförening* avses en juridisk person, där ägarna till de fastigheter som ingår i föreningen är medlemmar. En samfällighetsförening, för ägande och skötsel av en gemensam anläggning för avfallshantering, ersätter fastighetsinnehavarens betalningsansvar för avgifter.
19. Med *samlokaliserad verksamhet* menas verksamhet som använder samma avfallsbehållare som hushåll på eller i anslutning till en fastighet.
20. Med *tätort* avses i denna Renhållningsföreskrift bebyggelse inom tätbebyggt område.
21. Med *gemensamma kärl* avses i denna Renhållningsföreskrift avfallskärl som nyttjas gemensamt av två småhusabbonenter eller verksamheter.
22. Med *gemensam avfallslösning* avses att flera behållare delas av fastigheter som bildat förening.
23. Med *avfallsbehållare* menas kärl, container, djupbehållare eller liknande som är avsett att innehålla något typ av avfall.
24. Med *källsorteringskärl* avses delade kärl med insats- eller påhängsbehållare avsett att sortera flera olika avfallsfraktioner.
25. Med *anvisad plats* avses den plats utanför fastigheten som kommunen anvisat i syfte att fullgöra sin bortforslingskyldighet.
26. Med *Återvinningscentral (ÅVC)* avses Orjasjärvi Återvinningscentral för återbruksmaterial, sorterat grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall och konsumentelavfall enligt definitionerna ovan från hushåll och verksamheter. Mängden avfall som får lämnas på ÅVC regleras av dessa renhållningsföreskrifter.

27. Med *enskilda avloppsanläggningar* avses sluten tank, slamavskiljare, fosforfilter, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som samlar upp och behandlar samt ger upphov till avloppsfraktioner. En enskild avloppsanläggning är inte ansluten till det kommunala avloppsnätet.
28. Med *latrinbehållare* avses ett system med behållare där mänsklig avföring samlas upp.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. Miljöbalken och till Avfallsförordning.

Abonentens skyldighet

- § 16 Fastighetsägaren är ansvarig gentemot kommunen och skyldig att:
- se till att avfall som uppkommer hanteras enligt Renhållningsordningen.
 - ha abonnemang och erlägga avgifter enligt fastställd taxa. Vid registrerat ägarbyte tar köparen automatiskt över tidigare ägarens abonnemang om där inte förekommer dispenser som upphör vid ägarbytet.
 - till Renhållningen, Övertorneå kommun anmäla sådan förändring i fastighetens utnyttjande, utformning eller annat som kan medföra ändrat behov av renhållningsservice eller ändrad taxesättning.
 - i erforderlig omfattning informera dem som bor eller är verksamma i fastigheten om Renhållningsföreskriftens bestämmelser.
- § 17 Hushåll och andra förbrukare är skyldiga att:
- källsortera avfallet, enligt anvisningar i dessa föreskrifter, för att öka återanvändningen och återvinningen samt för att underlätta en miljöriktig avfallsbehandling enligt gällande lagstiftning.
 - sortera ut och lämna farligt avfall till plats som anvisas av Renhållningen, Övertorneå kommun.
- § 18 Enligt lag ska alla fastigheter där avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken kan uppkomma ha renhållning eller beviljad dispens från renhållning.
- § 19 Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken ska på begäran av Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun lämna de uppgifter till dem om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens Renhållningsföreskrift och Avfallsplan.

Vem får transportera?

- § 20 Avfall enligt punkt 1 och 3 under §14, ska transporteras av Renhållningen, Övertorneå kommun eller av utsedd entreprenör, om inget annat anges i denna Renhållningsföreskrift. Fastighetsägaren får själv bortforsla trädgårdsavfall, grovavfall samt bygg- och rivningsavfall till Återvinningscentralen.
- § 21 Avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken som inte ska hämtas regelbundet vid fastigheten och som inte heller får slutbehandlas av hushållet eller andra förbrukare ska transporteras av avfallslämnaren eller av Renhållningen, Övertorneå kommun utsedd entreprenör till anvisad plats.
- § 22 Farligt avfall som uppkommer i hushållet ska transporteras av hushållet till miljöstationen på Återvinningscentralen.
- § 23 För farligt avfall som uppkommit i verksamheter gäller särskilda regler enligt i Renhållningsordningen och i Avfallsförordningen (SFS 2020:614).

Avfallsutrymme, behållare, hämtning, hämtningsväg med mera

§ 24 Vid nyttjande av Renhållningen, Övertorneå kommuns källsorteringssystem ska avfall förvaras och hämtas i behållartyper som föreskrivs av Renhållningen, Övertorneå kommun. Bestämmelser om funktionskrav för avfallsutrymme med mera inom fastigheterna meddelas av Boverket och Renhållningen, Övertorneå kommun.

§ 25 Fastighetsägare ska placera sin avfallsbehållare så att hämtning underlättas, se bilaga 1. Behållaren får vid hämtning inte placeras bakom staket eller häck, eller så att den på annat sätt inte går att komma åt. Kärlden ska på tömningsdagen vara placerade vid tomtgräns, eller, av Renhållningen, Övertorneå kommun godkänd, stannplats i de fall tomtgräns/-infarten ej är belägen i anslutning till farbar väg med vändmöjlighet, senast klockan 06.00 på hämtningsdagen.

Kärlden ska stå med ID-bricken (som sitter mitt på kärlets framsida) vänd mot vägen (och handtaget ska vara på den sida som är från vägen). Kärlden som står åt fel håll töms ej.

Kärlden skall placeras i bredd med ca 50 cm mellanrum så har bilens arm lättare att ta upp och tömma dessa, se bilaga 1.

Kärlden ska vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

§ 26 Hämtningsväg ska vara lättframkomlig och hållas i skick så att den är farbar för de renhållningsfordon som används av Renhållningen, Övertorneå kommun eller av utsedd entreprenör. Vintertid ska väg snöröjas och hållas halkfri. Renhållningen, Övertorneå kommun beslutar om godkända vägmått, vägstandard mm. Uppgifter om detta kan fås hos Renhållningen, Övertorneå kommun, se bilaga 2.

§ 27 Om framkomligheten är sådan att fastigheten inte kan nås av renhållningsfordon ska fastighetsägaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med

Renhållningen, Övertorneå kommun. Det är Renhållningen, Övertorneå kommun som avgör om vägen är körbar. Fastighetsägaren inhämtar godkännande för kärlets placering om det är annans mark.

- § 28 Om avfallet inte kan hämtas på ordinarie uppställningsplats på grund av planerade hinder, till exempel vägarbeten, ska avfallet avlämnas på en uppställningsplats som på förhand överenskomms med Renhållningen, Övertorneå kommun.
- § 29 Om ett antal fastigheter inte är framkomliga för renhållningsfordonet kan Renhållningen, Övertorneå kommun utse gemensamma uppsamlingsplatser för kärlet eller, genom att en förening bildas, att man har gemensamma kärlet (samtliga fraktioner).
- § 30 Renhållningen, Övertorneå kommun och/eller anlitad entreprenör ska ges tillträde till utrymme i fastighet där tömning ska ske. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om tömning lämnas till Renhållningen, Övertorneå kommun och/eller anlitad entreprenör.

Fyllnadsgrad, vikt på behållare, sortering med mera

- § 31 Det är obligatoriskt att sortera ut matavfall och matavfallet ska läggas i särskilda påsar som Renhållningen, Övertorneå kommun tillhandahåller.
- § 32 Det är även obligatoriskt att sortera ut returpapper (tidningar) och förpackningar ur restavfallet och lämna det för återvinning enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614).
- § 33 Källsortering av avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken och därmed jämförligt avfall ska ske enligt sorteringsguide utgiven av Renhållningen, Övertorneå kommun. Erforderliga tillämpningsföreskrifter och råd utfärdas av Renhållningen, Övertorneå kommun. Material som ska återvinnas får inte blandas med annat avfall.
- § 34 Behållare tillhandahållna av Renhållningen, Övertorneå kommun ska användas.
- § 35 Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Överfyllda behållare töms inte. Behållaren får heller inte vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den. Arbetsmiljöverkets regler ska följas.
- § 36 Vid tömning ska avfallet falla ur kärlet utan extra åtgärd från hämtningsfordonets förare. Renhållningen, Övertorneå kommun eller anlitad entreprenör har ingen skyldighet att tömma avfall som frusit fast eller på annat sätt fastnat i avfallsbehållaren.
- § 37 Varm aska, slagg, frätande ämnen, farligt avfall eller ämnen som kan förorsaka antändning får inte läggas i behållare. Samma gäller för byggnadsavfall, jord, sten och liknande.
- § 38 Insamling av källsorterat avfall bygger på att alla anslutna abonnenter sköter källsorteringen på ett acceptabelt sätt. Om behållare innehåller dåligt sorterat avfall (t ex ett kärlet för matavfall som har fyllts med annat avfall), tvingas

renhållaren tömma behållaren i fraktionen för restavfall. Abonnenter som vid upprepade tillfällen har behållare med dåligt sorterat avfall kommer att kontaktas av Renhållningen, Övertorneå kommun och kan komma att erläggas felsorteringsavgift enligt gällande renhållningstaxa. Om bristerna i sortering fortsätter trots uppmaningar om rättelse kan Renhållningen, Övertorneå kommun ändra kundens abonnemang.

Äganderätt till behållare med mera

- § 39 I abonnemanget ingår att Renhållningen, Övertorneå kommun tillhandahåller matavfallspåsar, dessa kan fås av chaufför av renhållningsfordon, hämtas på Orjasjärvi Återvinningscentral och Övertorneå kommunhus öppettider se kommunens hemsida.
- § 40 Kärll som ska tömmas eller hämtas av Renhållningen, Övertorneå kommun ägs av fastighetsinnehavaren som ansvarar för underhåll, rengöring samt tillsyn av kärll. Önskar fastighetsinnehavaren av någon anledning byta kärll bekostar denne det själv.

Nya renhållningsabonnenter tillhandahåller lämpliga kärll kostnadsfritt från Renhållaren och ägs av fastighetsinnehavaren.

Paketering och hantering av avfall

- § 41 I avfallsbehållare och avfallsutrymme får endast placeras sådant avfall som behållare och förvaringsplats är avsedd för. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.
- § 42 Det är i de flesta fall innehavaren som avgör när ett föremål övergår från att vara en produkt till att vara ett avfall. När ägaren placerar ett föremål i avfallsbehållaren blir föremålet ett avfall och ska därmed hanteras av Renhållningen, Övertorneå kommun som är skyldiga att transportera bort avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken. Om fastighetsägaren placerat något i behållaren som strider mot bestämmelserna i denna renhållningsföreskrift kan Renhållningen, Övertorneå kommun vägra att tömma behållaren och kräva att föremålen avlägsnas och/eller att avfallet i behållaren sorteras om av fastighetsägaren innan tömning kan ske.
- § 43 Matavfall får endast förpackas i påsar som tillhandahålls av Renhållningen, Övertorneå kommun. Påsen ska vara väl försluten då den läggs i behållaren.
- § 44 Större glasföremål eller andra större skärande eller stickande föremål ska paketeras och märkas väl med beteckningen "glas" eller annan varningstext. Denna typ av avfall hanteras som grovavfall.
- § 45 Mjukplast ska paketeras.
- § 46 Vid felsortering hämtas avfall först när det sorterats om, med undantag för kärll med matavfall. Fastighetsägaren kan åläggas felsorteringsavgift enligt gällande taxa.

Extra tömning

- § 47 Extratömning av avfall, grovavfall, avloppsslam och latrin utförs efter särskild beställning hos Renhållningen, Övertorneå kommun enligt gällande taxa.

Föreskriven hantering av avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken.

Utsortering av vissa avfallsslag

- § 48 Följande avfallsslag ska sorteras bort från det avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken som läggs i kärlet:

- a) **Grovavfall**; d v s skrymmande avfall som uppkommer vid normalt nyttjande av ett hushåll och som inte får plats i den normala avfallsbehållaren. Grovavfall kan vara både återvinningsbart och icke återvinningsbart. På Övertorneå kommuns hemsida finns ytterligare uppgifter om vad som räknas som grovavfall.

En- och tvåfamiljshus samt hyresgäster i flerbostadshus som är renhållningsabonnent i Övertorneå kommun får fritt lämna grovavfall på Orjasjärvi Återvinningscentral, öppettider se kommunens hemsida www.overtornea.se.

Grovavfallshämtning (sk. Vårstädning) kommer ske efter behov eller genom budning.

Vid budning av grovavfallshämtning ska avfallslämnaren uppge vilken typ av avfall som ska hämtas så att avfallet kan omhändertas på rätt sätt. Grovavfall hämtas efter budning enligt upprättade körturer och med en frekvens som framgår av gällande taxa. Mängd och vikt meddelas för varje tillfälle.

Till grovavfall räknas **inte**: Avfall från mer omfattande renovering, underhållsarbete eller nyproduktion. Hit räknas inte affärs-, industri-, byggnads- eller jordbruksavfall eller avfall som kommer från skolor, förskolor, hotell, sjukhem eller dylikt.

- b) **Farligt avfall**; d v s sådant avfall som finns särskilt markerat i bilaga 2 till Avfallsförordningen (SFS 2011:927) eller har en eller flera av de egenskaper som anges i bilaga 3 till Avfallsförordningen.

Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen är: termometrar med kvicksilver, färg och lösningsmedel, bekämpningsmedel, sprutor och kanyler, bilbatterier, impregnerat trä. Detta ska sorteras ut från avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken, lämnas till Återvinningscentralen och då vara tydligt märkt med uppgift om innehållet.

- c) Sprutor, kanyler och annat stickande och skärande avfall som varit i kontakt med kroppsvätskor från människor eller djur ska lämnas i tillsluten godkänd förpackning till apoteket i behållare som delats ut av dem. Läkemedelsrester,

med undantag av cytotoxiska läkemedel och cytostatika (ATC L01), ska lämnas på apoteket.

- d) Ammunition och sprängämne ska lämnas till Polisen.
- e) Upptäcks farligt avfall inblandat i annat avfall efter avlämning på Återvinningscentralen debiteras en extra hanteringsavgift.

f) Återvinningsbara material som omfattas av producentansvar;

d v s förpackningar av glas, papper, plast (hård och mjukplast), metall eller wellpapp ska lämnas i av Renhållningen, Övertorneå kommun tillhandahållen behållare vid fastigheten (gäller fr.o.m. 2027) eller på Återvinningsstation.

- g) **Returpapper;** ska sorteras ut och lämnas i av Renhållningen, Övertorneå kommun tillhandahållen behållare på Återvinningsstation.
- h) **Matavfall;** ska sorteras ut och hämtas efter abonnemang eller komposteras, efter godkännande av Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun, på egen fastighet.
- i) **Bygg- och rivningsavfall;** ska sorteras i fraktionerna trä, mineral (betong, tegel, klinker, keramik eller sten), metall, glas, plast och gips och ska i första hand lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

§ 49 **Kylmöbler och klimatanläggningar;** kylskåp, frysskåp, frysboxar och värmepumpar lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

§ 50 **Elektriskt och elektroniskt avfall;** data-, TV- och radioapparater, bandspelare, mindre hushållsmaskiner, miniräknare, elarmaturer, tvättmaskiner, torktumlare, diskmaskiner, spisar, spisfläktar, lysrör, lågenergilampor, glödlampor mm lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

§ 51 **Småbatterier;** enligt definition i Batteriförordningen (SFS 1997:645) de som uppkommer i bostäder, kontor, skolor, förskolor, mindre rörelser mm och skall sorteras ut och lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

§ 52 **Järn- och metallskrot;** värmepannor, varmvattenberedare och radiatorer utan elektronik samt badkar, gräsklippare, skottkärror, diskbänkar, plåtskåp, cyklar, bildelar, takrännor av metall, TV-antennar, rengjorda tomfat, barnvagnar etc lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

§ 53 **Trädgårdsavfall;** lämnas på Återvinningscentralen. Det kan även komposteras på den egna fastigheten.

§ 54 **Träavfall;** trämöbler, plankor etc lämnas på Återvinningscentralen. Impregnerat trä är inte återvinningsbart utan klassas som farligt avfall.

§ 55 **Frityroljor och fett från stekbord;** Frityroljor och fett från restauranger och storkök lämnas på Återvinningscentralen enligt gällande taxa. Hushåll och övriga ska samla fett i lämplig behållare och lämna det på Återvinningscentralen.

§ 56 **Schaktmassor;** mindre mängder tegel, kakel, porslin, jord, grus, sten och

liknande lämnas på Återvinningscentralen.

- § 57 **Personbilsdäck**; lämnas på försäljningsstället.
- § 58 **Tryckkärl**; behållare för gasol, syrgas mm lämnas i första hand till försäljningsställe och i andra hand på Orjasjärvi Återvinningscentral. Sprayburkar lämnas som farligt avfall på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 59 **Döda sällskapsdjur**; Sällskapsdjur mindre än 3 kg kan om det förpackas väl läggas som brännbart restavfall i sopkärl.
- § 60 **Invasiva arter**; kan lämnas som brännbart avfall på Orjasjärvi Återvinningscentral. Växterna skall vara förpackade i väl förslutna, dubbla säckar och hanteras separat.

Hantering av komposterbart avfall

- § 61 Kompostering av annat avfall än trädgårdsavfall ska anmälas till Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun. (Avfallsförordningen SFS 2020:614). Fastighetsägaren får i allmänhet kompostera köksavfall på egen fastighet om det kan ske utan olägenhet för omgivningen och efter ansökan hos Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun.
- § 62 Information om kompostering kan fås från Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun.

Hantering av latrin

- § 63 Abonnent ska vid tömning ta ut den fyllda latrinbehållaren från uppställningsplatsen i toalettutrymmet, sätta på medföljande lock enligt anvisningar och placera behållaren på överenskommen skyddad plats i anslutning till renhållningsfordonets stannplats senast klockan 06:00 på hämtningsdagen. Latrinbehållaren ska vara så försluten att olägenheter för omgivningen inte uppstår.
- § 64 Dispens för eget omhändertagande av latrin ansöks hos Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun.

Trädgårdsavfall

- § 65 Trädgårdsavfall är vegetabiliskt avfall från normal skötsel av trädgårdsanläggningar. Det får komposteras på egen fastighet om så kan ske utan olägenhet för omgivningen. Trädgårdsavfall kan också lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 66 Observera att trädgårdsavfall som lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral ska vara fritt från **icke** nedbrytbara föremål och miljöskadliga ämnen. Om sådant avfall upptäcks debiteras avfallslämnaren för nödvändig sortering.
- § 67 Sedan 1 januari 2024 finns nya bestämmelser som innebär att du inte får elda trädgårdsavfall med mera.

Avfall från avloppsfraktioner och filter-material från enskilda avloppsanläggningar samt latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar

- § 68 Renhållningsordningen innehåller föreskrifter för avfall från avloppsfraktioner och filter-material från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter (om anläggningen endast används för hushållspillvatten, eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten) samt latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar.
- § 69 Tömning av slamavskiljare utan anslutet WC utförs på fastighetsägarens särskilda beställning.
- § 70 Tömning av slamavskiljare för WC, fettavskiljare, slutna tankar och minireningsverk sker minst en gång per år om inget annat medgivits.
- § 71 Extra tömning av slam kan efter beställning och enligt gällande taxa göras antingen sju dagar efter beställning (beställningsdagen oräknad) eller akut.
- § 72 Akut tömning görs samma dag om beställningen gjorts innan klockan 15:00, och nästkommande vardag om beställningen görs efter klockan 15:00. Beställningen görs hos Renhållningen, Övertorneå kommun. För omgående tömning kväll/helg kan beställning göras på entreprenörens journummer som anges på Övertorneå kommuns hemsida till en kostnad enligt gällande Renhållningstaxa.
- § 73 Slamavskiljare, fettavskiljare, slutna tankar och minireningsverk ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person, vara markerad på lämpligt sätt och får inte vara övertäckt i samband med tömningen. Fastighetsägaren ansvarar för att öppna eventuella lås på lock eller manlucka. Minsta diameter är 400 mm och maxdiameter, om locket eller manluckan är gjord av betong eller annat tungt material, är 600 mm. Locket får maximalt väga 25 kg om det kan öppnas genom att dras åt sidan och maximalt 15 kg om det måste lyftas upp. Har man en anslutning för slang så ska anslutningen vara godkänd av renhållaren. Fastighetsägaren svarar för anläggningens skötsel och underhåll.
- § 74 Om avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn överstiger 10 meter tillkommer extra avgift enligt gällande slamtömningstaxa. Botten på anläggningen får inte ligga lägre än sju meter under tömningsfordonets uppställningsplats. Om brunn eller tank ligger utanför den egna tomten eller då det är oklart vilken fastighet anläggningen tillhör, ska tömningsplatsen vara markerad med en tydlig skylt som anger fastighetsbeteckningen.
- § 75 Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggningar som ska tömmas med kranfordon får inte installeras så att

- avståndet mellan fordonets uppställningsplats och behållarens lyftanordning överstiger tio meter om filterkassett/storsäck som väger 500 kg används och högst fem meter om filterkassett/storsäck som väger 1 000 kg används. Den fria höjden ska vara minst sju meter över kranfordonet och mellan kranfordonets angoringsplats och fosforfällan. Markyta där kranbilen ska stå ska klara 20 ton.
- § 76 Efter hämtning av uttjänat filtermaterial från fosforfilter ska nytt filtermaterial eller fosforfiltersäck tillföras anläggningen genom fastighetsägarens försorg.
- § 77 Byte av fosforfilter ska ske enligt anläggningens tillstånd.
- § 78 I samband med tömning av minireningsverk ska fastighetsägaren vid varje tömningstillfälle tillhandahålla tydlig och noggrann instruktion enligt tillverkarens anvisning om hur tömning ska ske, genom uppmärkning samt skrivna eller muntliga instruktioner på plats.
- § 79 I det fall minireningsverk kräver påfyllning av vatten efter genomförd tömning är det fastighetsägarens ansvar att tillse att detta genomförs.
- § 80 Framkörnings-/Bomkörningsavgift tas ut då tömning ej kunnat utföras.
- § 81 Avfallskvarn får inte anslutas till det kommunala avloppsnätet eller till enskilt avlopp.

Särskilda bestämmelser för en- och tvåfamiljs-fastigheter

- § 82 Abonnenter ska hantera avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken enligt anvisningar från Renhållningen, Övertorneå kommun. Hämtningsfrekvenser framgår av taxan.
- § 83 **Latrin**
För hela kommunen gäller att hämtning av latrin sker efter särskild beställning hos renhållaren.
- § 84 **Grovavfall**
Grovavfall från en- och tvåfamiljshus samt hyresgäster i flerbostadshus forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
Grovavfallshämtning (sk. Vårstädning) kommer ske efter behov eller genom budning.
Vid budning av grovavfallshämtning ska avfallslämnaren uppge vilken typ av avfall som ska hämtas så att avfallet kan omhändertas på rätt sätt.
Grovavfall hämtas efter budning enligt upprättade körturer och med en frekvens som framgår av gällande taxa. Mängd och vikt meddelas för varje tillfälle.
- § 85 **Trädgårdsavfall**
Trädgårdsavfall komposteras på egna fastigheten eller forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 86 **Farligt avfall**
Farligt avfall som färgburkar, lösningsmedel, el-avfall och batterier ska lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 87 **Bygg- och rivningsavfall**
Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet ska lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

Särskilda bestämmelser för fritidshushåll

- § 88 Abonnenter ska hantera avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken enligt anvisningar från Renhållningen, Övertorneå kommun. Hämtningsfrekvenser framgår av taxan.
- § 89 **Latrin**
För hela kommunen gäller att hämtning av latrin sker efter särskild beställning hos renhållaren.
- § 90 **Grovavfall**
Grovavfall forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 91 **Trädgårdsavfall**
Trädgårdsavfall komposteras på egna fastigheten eller forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 92 **Farligt avfall**
Farligt avfall som färgburkar, lösningsmedel, el-avfall och batterier ska lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 93 **Bygg- och rivningsavfall**
Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i yrkesmässig verksamhet ska lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.

Särskilda bestämmelser för flerfamiljsfastigheter

- § 94 Ägare till flerfamiljsfastigheter ska hantera avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken enligt anvisningar från Renhållningen, Övertorneå kommun.
- § 95 **Förpackningsavfall**
Förpackningar av papper, plast, glas och metall ska samlas in genom Renhållningen, Övertorneå kommuns källsorteringssystem av Renhållningen, Övertorneå kommun eller av utsedd entreprenör. Hämtningsfrekvenser framgår av taxan. Förpackningsavfall kan även lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 96 **Grovavfall**
Grovavfall från en- och tvåfamiljshus samt flerbostadshus forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
Grovavfallshämtning (sk. Vårstädning) kommer ske efter behov eller genom budning.
Vid budning av grovavfallshämtning ska avfallslämnaren uppge vilken typ av avfall som ska hämtas så att avfallet kan omhändertas på rätt sätt.
Grovavfall hämtas efter budning enligt upprättade körturer och med en frekvens som framgår av gällande taxa. Mängd och vikt meddelas för varje tillfälle.
- § 97 **Trädgårdsavfall**
Trädgårdsavfall komposteras på egna fastigheten eller forslas till Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 98 **Farligt avfall**
Farligt avfall som färgburkar, lösningsmedel, el-avfall och batterier ska lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral.
- § 99 **Hantering av avfall från service och underhåll**
Under reparation, service och underhåll av fastigheter uppstår ofta avfall, både farligt och annat avfall. Detta klassas som verksamhetsavfall. Det är du i egenskap av fastighetsägare och beställare av tjänster där avfall uppstår som är ägare till avfallet och som ska se till att anlitate underentreprenörer hanterar avfallet på godkänt sätt. Avfall som uppkommer när hyresgästen renoverar bostad själv ansvarar den boende för.

Särskilda bestämmelser för verksamheter

- § 100 Verksamhetsinnehavare ska hantera avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken enligt anvisningar från Renhållningen, Övertorneå kommun.
Avseende producentansvars-avfall kan verksamheter välja att nyttja Renhållningen, Övertorneå kommun system eller källsorteringssystem som tillhandahålls av producenten (genom avtal direkt med producenten eller med den som har producentens uppdrag).
- § 101 Väljer verksamhetsinnehavare avseende producentansvarsavfall att nyttja annat källsorteringssystem än Renhållningen, Övertorneå kommuns systemet ska Renhållningen, Övertorneå kommun informeras om detta vid tecknande av abonnemang eller när byte av system sker. Hämtningsfrekvenser framgår av

taxan.

§ 102 **Grovavfall**

Grovavfall kan lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral mot avgift.

§ 103 **Trädgårdsavfall**

Trädgårdsavfall kan lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral mot avgift.

Trädgårdsavfall från förvaltning av grönytor klassas som verksamhetsavfall.

§ 104 **Farligt avfall**

Farligt avfall från verksamheter kan lämnas på Orjasjärvi Återvinningscentral mot avgift.

§ 105 **Hantering av avfall från service och underhåll**

Under reparation, service och underhåll av fastigheter uppstår ofta avfall, både farligt och annat avfall. Detta klassas som verksamhetsavfall. Det är du i egenskap av verksamhetsinnehavare och beställare av tjänster där avfall uppstår som är ägare till avfallet och som ska se till att anlitate underentreprenörer hanterar avfallet på godkänt sätt.

Undantag från Renhållningsföreskrifternas bestämmelser

- § 106 Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun tar ut en avgift enligt gällande taxa för handläggning av ärenden gällande undantag från Renhållningsföreskriftens bestämmelser.
Även vid avslag debiteras avgift.

A. Avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken

- § 107 Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun kan efter ansökan från fastighetsägare medge dispens från avfallshämtningen:

Total befrielse.

För att erhålla tidsbegränsad dispens krävs att fastighetsägaren kan visa att fastigheten har mycket enkel standard (t ex ingen el indragen) och/eller är i sådant dåligt skick att den inte kan nyttjas. Total befrielse förutsätter att man inte i någon form använder eller behöver använda sig av Renhållningens service. Vid total befrielse debiteras ingen grundavgift.
Dispens ges för högst 3 år.

- § 108 Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun kan efter ansökan från fastighetsägare medge:

Hemkompostering.

Vid kompostering av matavfall (vegetabiliskt och animaliskt) ska isolerad och skadedjurssäker behållare för åretruntbruk användas. Det måste också finnas tillräckliga ytor för avsättningen av komposten.

- § 109 Renhållningen, Övertorneå kommun kan efter önskemål från fastighetsägare tillåta följande abonnemang:

Delat abonnemang

Två en familjs fastigheter som gränsar intill varandra och har liten total avfallsmängd samt ett standardabonnemang kan efter samråd med Renhållaren, Övertorneå kommun medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

Ändringar ska meddelas Renhållaren, Övertorneå kommun.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om Renhållaren konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i tömning.

Uppehåll av den fasta grundavgiften och uppehåll av hämtning för avfallskärl för ett permanent hushåll kan medges efter att en anmälan skett till Tekniska enheten. Detta förutsätter att fastigheten är obebodd och inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid av minst sex månader.

Ifall uppehåll av avfallskärlet beviljas kommer grundavgiften för slamhantering automatiskt utgå under samma period.

Anmälan skall lämnas in skriftligen till Renhållningen, Övertorneå kommun senast en månad före den avsedda uppehållsperioden börjar.

Uppehållet gäller endast så länge förutsättningarna för uppehåll kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.

- § 110 Meddelade dispenser och abonnemang gäller fastighetsinnehavaren och upphör att gälla vid ägarbyte och förändrade förhållanden. Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan kräva åtgärder eller förbjuda åtgärden om olägenhet uppkommer.
- § 111 Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från Renhållningsföreskrifterna.

B. Latrin

- § 112 Det krävs dispens från Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun för eget omhändertagande av latrin.
- § 113 Vidare kan Renhållningen, Övertorneå kommun medge uppehåll i hämtningen om fastigheten används så att latrinavfall inte uppkommer. Uppehållet gäller endast så länge förutsättningarna för uppehåll kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.
- § 114 Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från Renhållningsföreskrifterna.

C. Slam

- § 115 Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan efter särskild prövning medge längre tömningsintervall av slamavskiljare och fettavskiljare till vartannat år och slutna tankar till vart tredje år.
För att få förlängt tömningsintervall krävs att det finns en fungerande avloppsanläggning och att anläggningen används så sparsamt att förlängt tömningsintervall inte påverkar anläggningens funktion.
Förlängt tömningsintervall får inte innebära någon fara för miljön.
- § 116 Renhållningen, Övertorneå kommun kan medge uppehåll i hämtningen om anläggningen inte används.

Uppehållet gäller endast så länge förutsättningarna för uppehåll kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.
- § 117 Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan även i övrigt, om särskilda skäl föreligger, medge undantag från Renhållningsföreskrifterna.

D. Fosforfilter

§ 118 Efter ansökan hos Miljö- och byggförvaltningen, Övertorneå kommun kan fastigheter med lantbruksdrift få dispens att själv tömma och omhänderta fosforfilter. Det förutsätts att tillräcklig areal finns.

Dispens gäller endast så länge förutsättningarna kvarstår och upphör när förhållandena ändras eller om risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön har uppkommit.

Renhållningsavgift

§ 119 Avgifter för renhållningstjänsterna enligt denna Renhållningsföreskrift fastställs av Kommunfullmäktige.

§ 120 Fastighetsägaren är avgiftsskyldig och avgiften ska betalas till Renhållningen, Övertorneå kommun.

§ 121 Renhållningsavgiften består av en grundavgift och en rörlig avgift. Grundavgift utgår för samtliga bebyggda fastigheter. Undantag görs för fastigheter som står helt oanvända och som dessutom betraktas som obeboeliga. Rörlig avgift tas ut för aktuell typ av hämtning av avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. Miljöbalken.

§ 122 I grundavgiften ingår bland annat:

- drift av Orjasjärvi Återvinningscentral med tömning av containrar och bort transporter, personal, maskiner, el och vatten.
- hämtning av grovavfall.
- batteriinsamling från Återvinningscentral, och Återvinningsstationer.
- information (ex. Övertorneå Nytt, sorteringsguide, dekaler, skyltar, annonser o dyl.).
- mottagning och hantering av farligt avfall.
- mottagning och hantering av elektriskt- och elektroniskt avfall.
- insamling mottagning och hantering av vitvaror, kyl/frys.
- kompostpåsar.
- administration.

§ 123 Den rörliga avgiften består av två delar, insamlingsavgift och behandlingsavgift.

Insamlingsavgiften består av kostnader för:

- tömning av avfallskärl.
- kärl.
- transport av avfallet, mellanlagring och vidaretransport till återvinningsföretag.

I *behandlingsavgiften* ingår bland annat kostnader för:

- mottagningsavgifter.
- förbehandling och bearbetning som krossning, siktning och kompostering.
- förbränning.
- avfallsskatt.

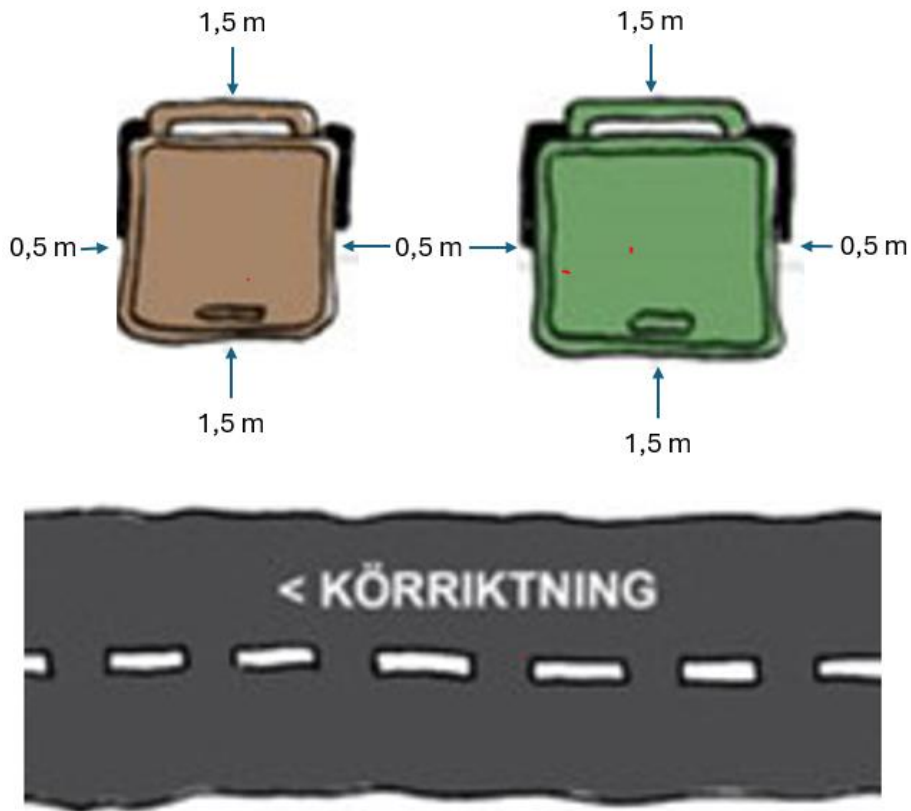
Ikraftträdande och Uppföljning

- § 124 Dessa Renhållningsföreskrifter träder i kraft 2025-01-01 i Övertorneå kommun då gällande föreskrifter upphör att gälla.
- § 125 Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade med stöd av de upphävda föreskrifterna ska anses som meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift.
- § 126 Renhållningsföreskrifterna ska följas upp vartannat år med redovisning före utgången av maj månad. Avfallsplanen ska följas upp varje år.
- § 127 I uppföljningsarbetet ingår representanter för Miljö- och byggnadsförvaltningen, Övertorneå kommun och Renhållningen, Övertorneå kommun (sammankallande). Rapport skickas till Kommunstyrelserna, Övertorneå kommun.
- § 128 Renhållningsföreskrifterna med tillhörande dokument omarbetas i samband med upphandling av renhållningstjänsterna eller tidigare om ändrade förutsättningar föranleder detta.

Bilaga 1

Så här ställer du fram ditt sopkärl

Ställ kärlet med draghandtaget inåt. Locköppningen ska vara vänd ut mot vägen.

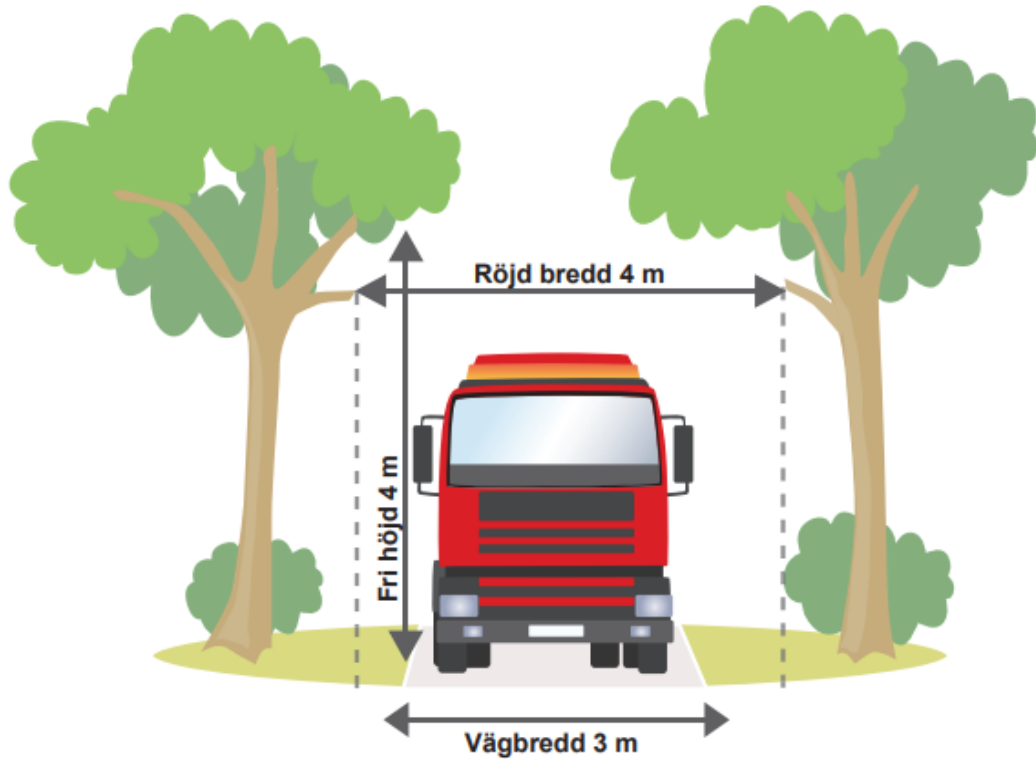
Kärlet ska stå minst 0,5 meter och max 1,5 meter från vädkanten.

Det ska finns ett fritt utrymme på minst 1,5 m bakom kärlet så att lyftarmen får tillräckligt med manöverutrymme. Det gäller även överskjutande tak och trädgrenar.

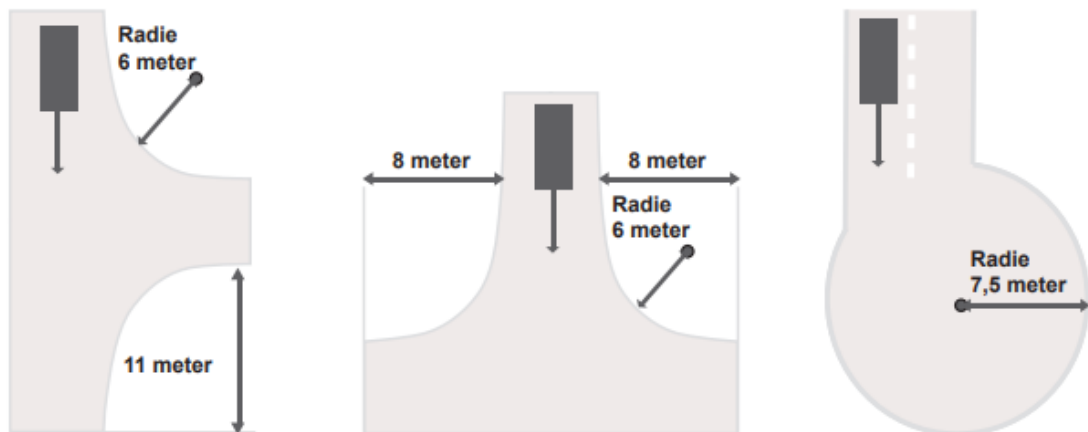
Det ska även vara fritt 0,5 meter mellan och bredvid kärnen.

Bilaga 2

Skissen anger det utrymme som renhållningsfordonet behöver för att kunna ta sig fram ordentligt.

I följande skisser anges utrymmebehovet för olika typer av vändplatser vid minsta behövliga vägbredd 3 m. Ökad vägbredd medger minskning av vissa angivna mått.

- I tvära kurvor 60 grader och däröver behöver vägbredden vara 4 meter.
- Tänk på att hålla samma vägbredd på snöplogad väg som vid barmark.
- Vägbanan hålls väl grusad vintertid.
- Uppstickande stenar och rötter inom vägbredden och strax intill tas bort eller fylls över. De är inte alltid synliga när de ligger i vägkanten.